

Preek over 2 Samuël 23:1-7

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 108:1,2

Gebed

Schriftlezing 1: 2 Samuël 7:1-16

Zingen: Ps. 132:9,10

Schriftlezing 2: Jesaja 11:1-10; Jeremia 23:5,6

Zingen: Lb. 125:1,2,3,4,5

Tekst: 2 Samuël 23:1-7

Preek

Zingen: Ave Messias (vs. 1-6; melodie Ps. 110)

Geloofsbelijdenis van Nicea

Zingen: Gez. 48:1,4

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 72:1,2,10

Zegen

Gehouden te: Baflo, 14-12-14 (14.30 u.)

Preek

Thema: Ave Messias! David groet uit de verte zijn komende Telg.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Groet

Ave!

Zo klinkt een groet in het Latijn. Wij zeggen: 'Dag' of 'Hallo' of 'Moi'. Als we allemaal Latijn zouden spreken, dan zouden we 'Ave!' zeggen. 'Wees gegroet. Goedendag'. Of als we afscheid nemen: 'Ave. Vaarwel!'

In de Romeinse tijd groetten de gladiatoren de keizer in de Arena met de woorden: "Ave Caesar, ave Imperator. Moratori te salutant." Dat betekent: 'Gegroet o Keizer, gegroet Overwinnaar. Zij die gaan sterven groeten u!'

We kennen het woord ook uit de religieuze klassieke muziek. Bijvoorbeeld het 'Ave Maria' van Bach / Gounod of andere componisten. 'Wees gegroet Maria,' betekent dat. De engel Gabriël zegt dat bij binnenkomst in het huis van Maria. (Lucas 1:28) Dan zitten we heel dicht bij de geboorte van de beloofde Redder Jezus Christus, de zoon van Abraham, de zoon van David.

Ave! Een echt groetwoord dus.

Als we goed kijken, hebben we in onze tekst iets dergelijks. David ziet vanuit de verte zijn grote zoon, de rechtvaardige heerser. En hij begroet hem, de komende Christus. We hebben hier dus, zou je kunnen zeggen, het 'Ave Messias' van David, bij de gratie Gods dichter en componist van veel psalmen en liederen en kerkmuziek. Net als de woorden van Jakob bij het afscheid van zijn zonen zijn het woorden van verre strekking. Dat zien we als we de profeten volgen en lezen.

In deze trant formuleer ik het thema van de preek:

Ave Messias! David groet uit de verte zijn komende Telg.

2. Laatste woorden

Iemands laatste woorden klinken lang na. Sommige mensen hechten veel waarde aan de laatste woorden van iemand op zijn sterfbed. "Heeft hij of zij nog iets gezegd?" Mensen vinden het soms heel erg, als er dan geen woorden meer komen. Men is dan teleurgesteld.

Maar iemands laatste woorden hoeven niet per se te klinken vanaf een sterfbed. Laatste woorden kunnen ook genoteerd staan in een testament, een laatste wilsbeschikking. Of in een laatste gedicht, waarin iemand zich uitspreekt, terwijl hij terugkijkt op zijn leven en tegelijk vooruitkijkt naar de toekomst van zijn huis en van zijn volk.

Zulke laatste woorden lezen we van David in 2 Samuël 23. We hebben hier zijn geestelijk testament voor ons liggen. Voor een testament hebben we alle aandacht en respect. Voor de laatste woorden van David vraagt de Heilige Geest zelf veel aandacht. Ze zijn kennelijk belangrijk.

Wat David hier mag zeggen, getuigt van kracht. Bepaald geen woorden van iemand die op het punt staat de laatste adem uit te blazen. Maar wel uit de laatste weken of maanden van Davids leven.

"Dit zijn de laatste woorden van David."

De bijbelschrijver verbindt deze woorden van David aan het voorgaande hoofdstuk. De Heilige Geest heeft in hoofdstuk 22 een danklied van David. We kennen het ook als Psalm 18. Met een aantal verschillen. Dat lied wordt bij de bijbellezers zo geïntroduceerd.

"Dit zijn de woorden van het lied dat David voor de HEER aanhief, toen de HEER hem aan de greep van zijn vijanden had ontrukkt, ook aan die van Saul." (2 Samuël 22:1).

Dus, duidelijk een danklied voor de vele redden die David ervaren heeft in zijn leven. God heeft hem keer op keer gered uit de macht van zijn vijanden. David zingt daarvan.

Zo gaat dat. Wanneer God redt, gaan de gelovigen zingen. Over de verlossing door God en de Heer Jezus Christus. David gaat Gods gemeente daarin voor. In het verhaal over David mag een danklied niet ontbreken. Deze trek is zeer wezenlijk voor David, koning, profeet en dichter bij de gratie Gods.

We hebben hier de laatste woorden van de geïnspireerde dichter en profeet David. David die met zijn psalmen en liederen het geloofsleven van Gods gemeente zo geweldig heeft gestimuleerd.

God wil ons met dit gedicht duidelijk maken, dat David hier afrondt wat hij in geestelijk opzicht tot zijn volk heeft te zeggen. Die afronding betekent tegelijk een hoogtepunt. Op déze laatste woorden loopt het in Davids leven uit. Hier vinden we de spits en de sleutel van al zijn psalmen en liederen. Het woord van God is oorsprong en doel en zin geweest van Davids leven, zijn dichten en zijn koningschap. David stelt zichzelf hier voor als dichter en profeet van de HEER.

*"Zo spreekt David, de zoon van Isai,
zo spreekt hij, tot hoge macht verheven,
de gezalfde van de God van Jakob,
de geliefde zanger van Israël:*

*'De geest van de HEER sprak in mij,
zijn woorden zijn op mijn tong.'* (vers 1,2)

Dat klinkt nogal hoogmoedig, zou je bijna zeggen. Maar hier spreekt niet een hoogmoedige dichter. Maar met een paar korte zinnen zet David heel zijn leven onder de genade en het welbehagen van God.

Hoe is zijn leven begonnen?

Dat wordt bezongen in Psalm 151. Ook wel genoemd 'Een eigen geschrift van David.'

[Het is een oud gedicht, dat al staat in de Septuaginta, de Griekse vertaling van het Oude Testament. En het is ook gevonden in de Dode Zee Rollen in de

grotten van Qumran. In sommige oude psalmboeken staat er een berijming van op de melodie van Psalm 19. 'Ik was een jongeling nog teder en gering'. Ik vond een hedendaagse vertaling op de website www.meeroverdebijbel.nl. En ook op Wikipedia is de tekst te vinden.]

Psalm 151

Een loflied van David, de zoon van Isai.

*Ik was de kleinste onder mijn broers,
de jongste van mijn vaders zonen.
Hij maakte mij herder van zijn schapen
en heerser over zijn geiten.
Mijn handen sneden een fluit,
mijn vingers maakten een lier,
en ik prees de HEER.
Ik dacht bij mezelf:
De bergen kunnen niet over hem spreken,
en de heuvels niet van hem getuigen;
de bomen vertellen niet over zijn woorden,
de schapen niet over zijn daden.
Wie zal dan getuigen, wie zal dan vertellen,
wie zal de daden van de Heer bekendmaken?
God zag alles,
hij hoorde alles, en hij luisterde.
Hij stuurde zijn profeet Samuel
om mij te zalven en groot aanzien te geven.
Eerst verschenen mijn broers voor hem,
in al hun schoonheid en kracht.*

*Hoewel ze rijzig van gestalte waren,
en prachtig haar hadden,
koos God, de HEER, hen niet uit.*

*Hij liet mij weghalen bij de schapen,
en zalfde mij met heilige olie.
Hij maakte mij leider van zijn volk,
en heerser over de kinderen van zijn verbond.*

Op een bepaalde manier is het een parallel van Davids laatste woorden.

3. Gods Geest

God koos David als een messias, een gezalfde van de God van Jakob. Door de Geest van God bekwaam gemaakt om koning te zijn.

Van de dag af, dat Samuël de zalfolie over Davids hoofd had uitgegoten "was David doordrongen van de geest van de HEER." Zo lezen we in 1 Samuël 16:13.

God gaf hem zijn Heilige Geest. Maar die gave van de Geest betekende niet alleen, dat David kracht en wijsheid ontving om de oorlogen van de HEER te voeren en

staatsman te zijn. Het betekende ook de gave van dichterschap en muzikaliteit. En daarin heeft David nog grotere betekenis gehad voor Gods volk. Tot op vandaag. Wij zingen vandaag nog zijn psalmen, zij het in een berijming.

Van die creatieve gave van de Geest is ook het gedicht van onze tekst het sprekende bewijs. Daarom heet David hier ook '*de geliefde zanger van Israël*'. Hij heeft veel lieflijke lofzangen gemaakt. Hij was en is de motor achter de dienst van de lof voor de HEER.

Wanneer je de lof van God zingt, met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, dan ga je als gemeente van Christus in de lijn van David. Dan is deze begaafde knecht van God je leermeester.

David profeteert en zingt ons voor over de komende Christus. Wij mogen hem nazingen over de gekomen Christus, met naam en toenaam.

"Zo spreekt David..." Profetisch en dichterlijk testament van Gods gezalfde. Geïnspireerd door de Geest van God.

De Geest van God rust op David. Dat zei ik al. Vaak heeft God ook tot hem gesproken door een profeet. Natan bijvoorbeeld. Denk aan de profetie uit 2 Samuël 7. Maar God sprak ook rechtstreeks tot David. Hij was zelf profeet.

De HEER is Israëls God en Israëls rots. Zo heet God in de Bijbel vaak, vooral in psalmen en liederen. De Rots van Israël.

Als de volkomen betrouwbare kent David God ook. Davids danklied uit het vorige hoofdstuk begint zo:

*"HEER, mijn rots, mijn vesting, mijn bevrijder,
God, mijn steenrots, bij u kan ik schuilen,
mijn schild, kracht die mij redt, mijn burcht,
mijn toevlucht, mijn redder, u redt mij van het geweld."* (2 Samuël 22:2,3)

Op dat niveau staan ook Davids laatste woorden, die we aan het lezen zijn. Zo is de HEER: Israëls rots. Hij is het die hier spreekt via David. Hij onthult hier weer iets van de komende Christus en laat dat aan David zien en zo aan heel zijn volk. De Geest tekent de Messias uit en laat Hem begroeten door David, gezalfde koning, begaafde dichter bij de gratie Gods. Goed kijken en luisteren dus!

4. Het Morgenlicht

God trekt even het gordijn opzij. En David is zeer verrast door wat hij dan te zien krijgt.

*"Wie rechtvaardig heerst over de mensen,
heerst in diep ontzag voor God."*

Dat zijn korte woorden. In het Hebreeuws geen volwaardige zinnen, maar een paar korte uitroepen. Ze tekenen het verrassende van wat God aan David laat zien. En David zet het in woorden trefzeker neer.

"Een rechtvaardig heerser over de mensen, een heerser die ontzag heeft voor God."
(NBG 51)

David ziet een koninklijke figuur. Een regerend vorst over de mensen. Dat is David zelf ook geweest. Zo moest hij koning zijn: een rechtvaardige heerser over zijn volk. Maar het gaat ook verder. De vorst, van wie David hier het profiel ziet, overtreft hem in alle opzichten.

David was koning over het volk Israël. Zijn gezag strekte zich op het hoogtepunt uit tot een paar landen in de omgeving. Deze vorst heerst over de mensen, over heel de wereld.

David regeerde rechtvaardig als man naar Gods hart. In grote lijnen althans. Hij had ook rare streken en grote gebreken. De voorbeelden uit Davids leven kennen we. De vorst die voor David opdoemt, is echt een rechtvaardige koning. Hij handhaaft Gods recht in zijn rijk. Hij houdt zich aan Gods verordeningen. Hij is in elk opzicht trouw aan de HEER. Hij is een heerser, die ontzag heeft voor God. Die naar God luistert en dat laat doorwerken in zijn regering.

Dat zijn de contouren van de koning die David ziet. Het profiel van de Messias. Vul dat profiel eens in vanuit de profetieën. Dan komen we uit bij Jesaja 11. Van de telg uit de stronk van Isaï wordt gezegd.

*"Hij ademt eerbied voor de HEER;
zijn oordeel stoelt niet op uiterlijke schijn,
noch grondt hij zijn vonnis op geruchten.*

*Over de zwakken velt hij een rechtvaardig oordeel,
de armen in het land geeft hij een eerlijk vonnis.
Hij tuchtigt de aarde met de gesel van zijn mond,
met de adem van zijn lippen doodt hij de schuldigen.*

*Hij draagt gerechtigheid als een gordel om zijn lendenen
en trouw als een gordel om zijn heupen." (Jesaja 11:3-5)*

Wij weten wel over wie het hier gaat. Over de Messias, Jezus, de zoon van David, de Zoon van God. Zo is Hij, een rechtvaardige heerser over de mensen.

God tilt het gordijn op. Hij zet de Messias ineens in het licht. De schijnwerper van Gods woord valt op Hem. David ziet het tot zijn verrassing. Licht uit, spot aan. "De Messias! Ave Messias!"

God zet niet alleen de Christus in het volle licht uit de hemel. De Messias is zelf als het licht uit de hemel. Hij is als het Morgenlicht dat plotseling doorbreekt na een donkere nacht.

In landen als Israël kent men geen schemer, zoals wij. Ineens is het donker. Ineens is het licht. Zo breekt het licht door op een wolkeloze morgen.

Licht geeft vreugde. Licht doet leven, doet het leven open bloeien. Daarom zegt de Bijbel vaak: Bij God is alle licht. Hij doet het licht overwinnen. Ja, Hij is zelf het Licht. En Jezus Christus zegt: "Ik ben het licht voor de wereld."

In de Messias Jezus komt God het duister verdrijven. Hij komt om het leven weer terug te geven aan de mensen. Te beginnen bij het volk, dat in duisternis gezeten is, in de schaduw van de dood. Het zal een groot licht zien.

Dat grote licht werpt hier zijn schijnsel vooruit. David ziet het Morgenlicht schijnen en verheugt zich. Het Licht in het Oosten, de Oriënt.

Dat licht trekt het leven uit de dode grond.

"Met zijn warmte laat hij het jonge groen opschieten."

Er komt weer nieuw leven onder de mensen. Eeuwig leven zelfs, bevochtigd door de Geest van God en tot bloei en vrucht gebracht door Messias.

Door de Geest van God ziet David dat licht en dat leven omhoog spatten en spruiten. Hij brengt het dichtelijk onder woorden. Dat is het evangelie van Davids testament. David ziet hem, zijn grote Zoon. Hij verheugt zich over zijn komst, over zijn dag. Hij zendt hem vanuit de verte een groet.

"Ave Messias! Gegroet, rechtvaardige Heerser. Welkom, stralend Morgenlicht. Nu mijn dienstjaren als gezalfde ten einde lopen, maak ik plaats voor u. God laat mij terugtreden om uw heerschappij te doen oplichten als de Morgenzon.

Wees welkom, Zoon van David. Wees welkom, Zoon van God.

Ave Immanuël! Breng uw rijk van vrede en gerechtigheid over heel de wereld. Laat niets daarbij u hinderen.

Ruim naar Gods recht de tegenstand van uw vijanden op. De onwaardigen. Pak ze aan met de handschoenen en de wapens van uw recht.

Weggeworpen doornen zijn het, die je niet met blote handen kunt aanpakken. Want dan steken ze je. Ruim ze op. Verbrand ze in uw vuur. Omdat ze niet willen buigen voor uw heerschappij."

Die trek hoort ook bij het profiel van de Messias. De Messias is de Vredevorst. Maar zijn vijanden moeten zich voor hem bergen. Of zich tot hem bekeren, zich aan hem onderwerpen en zijn voeten kussen.

Bij de Christus moeten alle mensen kiezen. Tussen licht en duisternis. Tussen leven en dood. Buiten Christus is er geen leven. Voor niemand. In hem alleen is het ware licht en het eeuwige leven.

We hebben vandaag Christus weer ontmoet ook aan zijn tafel. Hij heeft ons gegroet met zijn woord van vrede. En wij begroeten hem, wachtend op zijn komst.

Ave Messias!

5. De Telg van David

David reageert in zijn laatste lied ook op wat Gods Geest hem heeft laten zien van de komende Messias. Opnieuw onder de beademing van Gods Geest. Het lied blijft profetie.

Vers 5 is het moeilijkste vers van het gedicht. Tenminste voor ons. Hoe lees je en verklaar je de eerste en de laatste regel van dit vers?

"Zo, met Gods hulp, is ook mijn koningshuis."

Zo vertaalt de NBV. Dat zal de bedoeling van David wel weergeven. Dit is wat God met mijn koningshuis voorheeft.

David erkent in het licht van die rechtvaardige Heerser, dat het met hemzelf en met zijn koningshuis niet zo best gesteld is. Wat een zonde en een ellende in zijn gezin en onder zijn volk. Hij is er voor een groot deel zelf schuldig aan.

Daarom verwondert hij zich des te meer over Gods genade over hem en zijn huis. Hij benadrukt het welbehagen van God heel sterk. God heeft David en zijn huis uitverkoren om voor altijd te regeren over Gods volk. Hij zelf heeft aan David en zijn huis zijn beloften gegeven.

Uit het duister, dat in Davids huis heerst, en dat in de loop van de geschiedenis steeds donkerder wordt, laat God op verrassende wijze het licht te voorschijn breken. Ongekend en ongedacht.

Davids huis zal vervallen, zo weten wij uit de Schrift. Er blijft niet meer van over dan een vervallen hut. Een dode boomstronk zonder leven, de stronk van Isaï uit Jesaja 11. Het restant van Davids huis is uiteindelijk niet meer dan Jozef, de timmerman uit Nazaret. Ik denk dat David de wortel van ontbinding in zijn huis heeft gezien.

Toch heeft God dit met mijn koningshuis voor. Die rechtvaardige Heerser over de mensen. Want God heeft het beloofd. Hij houdt woord.

*"Want een eeuwig verbond heeft hij me toegezegd,
nauwkeurig opgesteld en onverbrekkelijk." (vers 5)*

Van Gods verbond met David lezen we in 2 Samuël 7. Een echt verbond, met beloften, maar ook met sancties in geval van ontrouw en ongehoorzaamheid. Maar Gods belofte domineert. De profeet Natan moet het zo zeggen:

"Maar hij zal nooit bij mij uit de gunst raken zoals Saul, die ik verstootte omwille van jou. Jou stel ik in het vooruitzicht dat je koningshuis eeuwig zal voortbestaan en je troon nooit zal wankelen." (2 Samuël 7:15,16)

Zo verbindt God zich voor eeuwig aan David en zijn huis. Het wordt werkelijkheid in de Messias Jezus, de rechtvaardige Heerser over de mensen. David ziet hem al van verre en groet hem. David erkent hier gelovig Gods goedheid en liefde. Hij prijst de HEER en jubelt het uit.

*"Op zijn hulp kan ik me verlaten,
wat mij dierbaar is laat hij gedijen."*

David weet het heel zeker. God zal al het goede voor mij en mijn huis bewerken. De verlossing in Jezus Christus, de Redder ook van Davids koningshuis.

Dat is het volle geluk, waarheen David gevoerd zal worden. Voor altijd een Heerser op zijn troon. En wat voor één!

Dat is Davids zorg geweest, zijn hartenwens, zijn droom. En God maakt het waar. Hij mag het zelf zien. Al is het uit de verte. Maar onmiskenbaar en onbedrieglijk ziet David de Messias, zijn komende telg.

Gods belofte aan David komt tot volle ontplooiing in Jezus Christus. God zal uit Davids huis een rechtvaardige Telg doen voortkomen. Zijn naam wordt later door Jeremia doorgegeven: "De HEER is onze gerechtigheid."

Hij zal Davids vervallen hut niet alleen restaureren, maar tot volle bloei brengen. De Messias. Jezus Christus, wiens profiel David mocht schetsen. Hij is het Morgenlicht, de Telg uit de hoogte. Zo ziet God naar ons om, om ons te beschijnen met hemels licht. Ons, gezeten in het duister en de schaduw van de dood. Om onze voeten te richten op de weg van de vrede.

"O kom, o kom, Immanuël, verlos uw volk, uw Israël."

Ave Messias Jezus!

Amen